

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/63/51/93

OPINIA SPOŁECZNA O PRYWATYZACJI, POWSZECHNEJ PRYWATYZACJI I PROJEKCIE „SIECI”

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 1993

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Program Powszechnej Prywatyzacji wywołuje w społeczeństwie wiele emocji. Również w Sejmie ma on zarówno swoich zagorzałych zwolenników, jak i przeciwników. Ci pierwsi widzą w nim jedyną szansę dla setek przedsiębiorstw państwowych, dla drugich jest równoznaczny z wykupieniem majątku narodowego przez niewielką grupę krajowych i zagranicznych kapitalistów. Na posiedzeniu Sejmu 18 marca br. Program Powszechnej Prywatyzacji odrzucono większością głosów. Kilka tygodni później, 30 kwietnia, w ponownym głosowaniu projekt zyskał poparcie większości posłów. Jednocześnie różne partie i ugrupowania zgłaszają własne propozycje, alternatywne lub uzupełniające wobec PPP. Podnoszą się również głosy, aby w sprawie prywatyzacji polskiej gospodarki wypowiedział się w referendum cały naród.

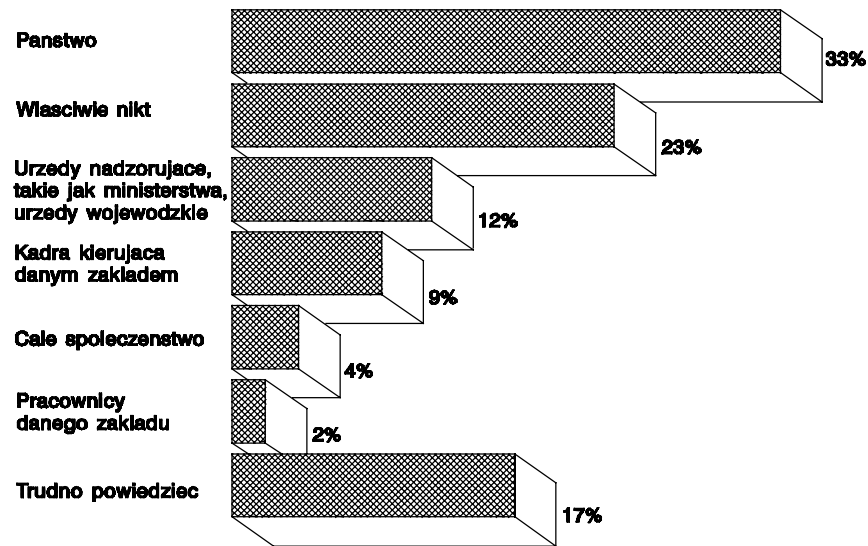
W tej sytuacji zapytaliśmy respondentów o ich zdanie na temat prywatyzacji, powszechnej prywatyzacji, alternatywnych projektów prywatyzacyjnych i propozycji referendum, poświęconego przekształceniom własnościowym. Sondaż został przeprowadzony w połowie kwietnia¹ - w miesiąc po pierwszym, niekorzystnym dla Programu Powszechnej Prywatyzacji, głosowaniu sejmowym, a na kilka dni przed zatwierdzeniem projektu.

Czyją własność prywatyzujemy?

Określenie "własność państwowa" jest dość enigmatyczne i pojemne. Mienie, które należy do państwa, można też traktować jako własność wszystkich obywateli, co często jest równoznaczne z przekonaniem, że nie należy ono do nikogo. Respondenci zapytani, kto - ich zdaniem - jest faktycznym właścicielem państwowych zakładów, najczęściej odpowiedzieli, że obiekty te są własnością państwa, ale niemal co czwarty badany wyraził pogląd, że właściwie nikt nie jest ich właścicielem. Liczba osób uznających, że państwowe przedsiębiorstwa są własnością całego społeczeństwa lub pracowników danego zakładu jest znikoma (rys. 1).

¹ Sondaż "Aktualne problemy i wydarzenia" (34) zrealizowano w dniach 15-18 kwietnia 1993 roku na 1077-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. ROZKŁAD ODPOWIEDZI NA PYTANIE:
JAK PAN(I) UWAŻA, KTO JEST FAKTYCZNYM
WŁAŚCICIELEM PAŃSTWOWYCH ZAKŁADÓW PRACY?

Opinię, że właścicielem państwowych zakładów pracy jest państwo najczęściej prezentują rolnicy i prywatni przedsiębiorcy². Pracownicy umysłowi zaś częściej niż inne grupy są zdania, że obiekty te nie należą właściwie do nikogo.

Ogólne opinie o prywatyzacji

Ocena tempa przemian własnościowych, zawierając informację o chęci przyspieszenia lub spowolnienia zmian, jest dobrym wskaźnikiem ogólnego stosunku do prywatyzacji.

² Zob. tabele aneksowe.

Porównanie danych uzyskanych w dotychczasowych badaniach CBOS na ten temat pozwala stwierdzić, że zmniejsza się liczba osób akceptujących szybkość, z jaką prywatyzowana jest polska gospodarka (odpowieź "wystarczająco szybko"). Więcej jest natomiast respondentów, którzy sądzą, że prywatyzacja przebiega zbyt wolno. W ostatnim badaniu odnotowano również wzrost odsetka osób przekonanych, że zmiany zachodzą nazbyt szybko (tab. 1).

Tabela 1

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, zmiany w kierunku sprywatyzowania polskiej gospodarki przebiegają:	Wskazania respondentów według terminów badań:			
	I '92	V '92	IX '92	IV '93
- zbyt wolno	41	40	34	45
- wystarczająco szybko	24	17	16	14
- zbyt szybko	32	19	14	19
Trudno powiedzieć	3	24	36	22

Malejąca akceptacja tempa przemian własnościowych i wzrastająca chęć ich przyśpieszenia mogą świadczyć o rosnącym zniecierpliwieniu społeczeństwa brakiem wyraźnych efektów dotychczasowych posunięć prywatyzacyjnych. Wzrost społecznych kosztów tego procesu sygnalizuje zaś większy niż w XI '92 odsetek osób uznających, że prywatyzacja przebiega zbyt szybko.

Dane socjodemograficzne potwierdzają powyższe wnioski. Zwolennikami spowolnienia procesu prywatyzacji są głównie respondenci mający najniższe dochody na osobę w rodzinie oraz bezrobotni. Za przyśpieszeniem opowiadają się przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i pracownicy umysłowi oraz, choć w nieco mniejszym stopniu, robotnicy wykwalifikowani i niewykwalifikowani.

Podobnie jak w poprzednich badaniach dotyczących przemian własnościowych, również w kwietniowym sondażu respondenci wypowiedzieli się na temat znaczenia prywatyzacji dla polskiej gospodarki (tab. 2).

Najczęściej (36% wskazań) oceniano, że jest to przedsięwzięcie korzystne.

Tabela 2

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, prywatyzacja jest dla polskiej gospodarki przedsięwzięciem:	Wskazania respondentów według terminów badań:				
	VIII '91	V '92	IX '92	XI '92	IV '93
- korzystnym	26	18	24	32	36
- w takim samym stopniu korzystnym co niekorzystnym	26	34	28	30	29
- niekorzystnym	27	30	26	19	21
Trudno powiedzieć	21	18	22	19	14

Począwszy od września '92 stale wzrasta odsetek opinii o pozytywnym znaczeniu prywatyzacji dla gospodarki kraju. Obecnie zarysowała się ponadto wyraźniejsza przewaga ocen pozytywnych nad negatywnymi.

Przekonanie o korzystnym wpływie prywatyzacji na naszą gospodarkę wyrażają przede wszystkim prywatni przedsiębiorcy i kadra kierownicza. Przeciwnego zdania są najczęściej robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy.

Traktowanie opinii o tempie przemian własnościowych jako wskaźnika stosunku do prywatyzacji znajduje potwierdzenie w zależności statystycznej między oceną znaczenia prywatyzacji dla gospodarki kraju a oceną tempa przekształceń własnościowych (tab. 3).

Tabela 3

w procentach

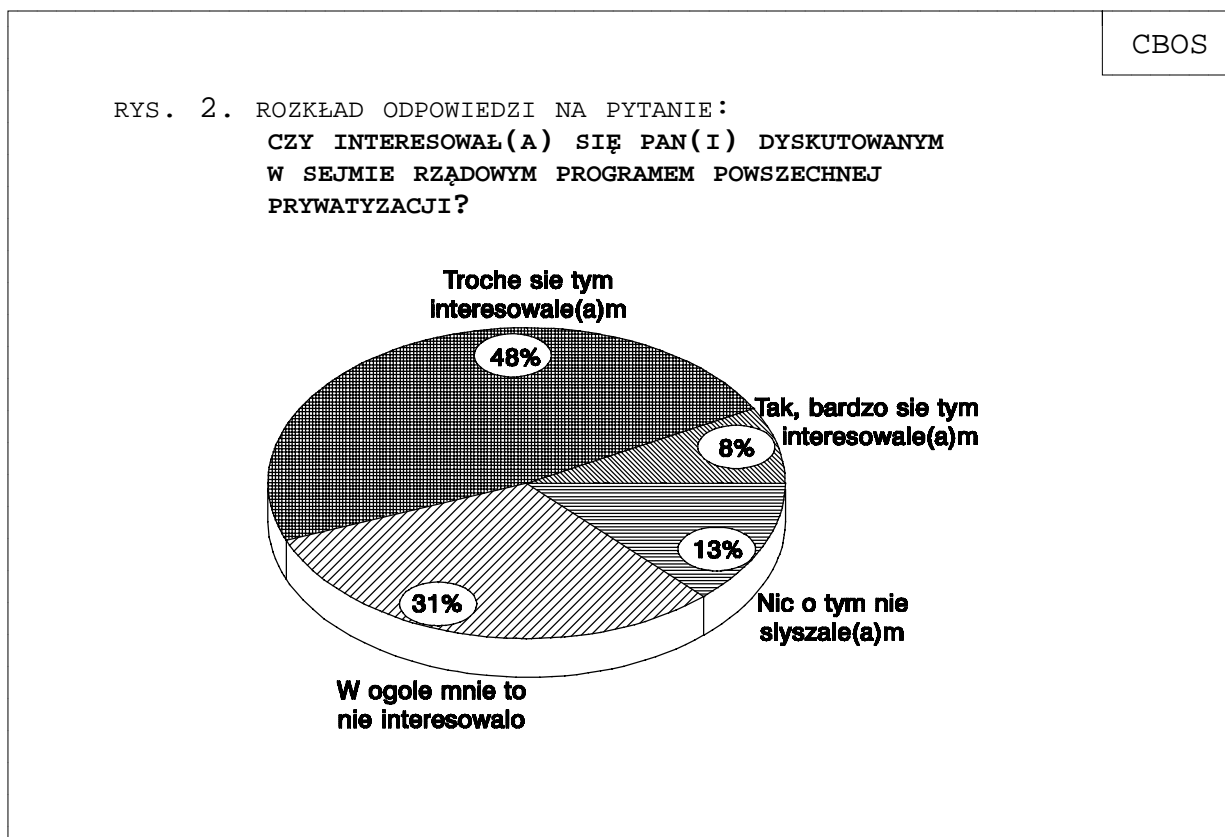
Ocena tempa prywatyzacji	Ocena wpływu prywatyzacji na gospodarkę kraju:		
	korzystny	w takim samym stopniu korzystny co niekorzy- stny	niekorzystny
Zbyt wolne	49	28	15
Wystarczająco szybkie	45	31	18
Zbyt szybkie	18	34	39

W tabeli pominięto kategorię "trudno powiedzieć".
Zależność istotna na poziomie ≤ 0.05 .

Respondenci oceniający tempo przemian jako zbyt wolne częściej niż pozostali uznają prywatyzację za przedsięwzięcie korzystne dla gospodarki kraju.

Opinie o powszechnej prywatyzacji

Burzliwej debacie sejmowej nad Programem Powszechnej Prywatyzacji towarzyszyły zagorzałe dyskusje w środkach masowego przekazu - prasie, radiu i telewizji. Respondenci zapytani, czy ten temat wzbudził ich zainteresowanie, w większości odpowiadali twierdząco (rys. 2).

Dyskusją nad Programem Powszechnej Prywatyzacji interesowali się przede wszystkim prywatni przedsiębiorcy, kadra kierownicza i inteligencja oraz pracownicy umysłowi. Najmniejsze zainteresowanie wykazali robotnicy wykwalifikowani oraz niewykwalifikowani (w ogóle nie

interesował się tym co trzeci respondent z tych grup zawodowych). Ponadto w grupie robotników niewykwalifikowanych co piąty ankietowany w ogóle nie słyszał o dyskusji nad programem. Jest niepokojące, że program, którego wprowadzenie może mieć wpływ na losy wielu tysięcy pracowników przedsiębiorstw państwowych, nie wzbudza wśród nich specjalnego zainteresowania.

Między deklarowanym zainteresowaniem dyskusją nad Programem Powszechnej Prywatyzacji a deklarowanym zainteresowaniem polityką występuje istotna zależność statystyczna (na poziomie 0.05). Debatą nad PPP częściej niż inni interesowali się respondenci, którzy zwykle uważnie śledzą bieżące wydarzenia polityczne. Natomiast ci, którzy swoje zainteresowanie polityką określają jako nikłe lub żadne, nie interesowali się również i tą debatą.

Obecnie co czwarty respondent jest zdania, że powszechna prywatyzacja byłaby przedsięwzięciem korzystnym dla polskiej gospodarki. W ostatnich miesiącach zmniejszyła się liczba pozytywnych ocen PPP, natomiast wzrósł odsetek respondentów, których zdaniem powszechna prywatyzacja będzie dla polskiej gospodarki przedsięwzięciem w takim samym stopniu korzystnym co niekorzystnym (tab. 4).

Tabela 4

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, powszechna prywatyzacja, tzn. przekazanie wszystkim chętnym udziałów w prywatyzowanych przedsiębiorstwach, będzie dla polskiej gospodarki przedsięwzięciem:	Wskazania respondentów według terminów badań:			
	VIII '91	V '92	IX '92	IV '93
- korzystnym	15	24	32	26
- w takim samym stopniu korzystnym co niekorzystnym	16	27	23	30
- niekorzystnym	42	22	14	16
Trudno powiedzieć	27	27	31	28

Mniejsza niż odnotowana w poprzednim badaniu liczba ocen pozytywnych może być efektem krytycznych do PPP wypowiedzi i artykułów publikowanych w czasie trwania dyskusji sejmowej przez środki masowego przekazu. Nie bez wpływu na zmianę ocen było też z pewnością odrzucenie projektu w głosowaniu sejmowym.

Duży odsetek osób nie mających zdania oraz mówiących o jednoczesnym pozytywnym i negatywnym wpływie powszechnej prywatyzacji na gospodarkę, może wskazywać zarówno na ambiwalentny stosunek do proponowanej formy prywatyzacji, jak i na brak wiedzy o zasadach jej wprowadzania. Jak wskazują inne badania CBOS, założenia Programu Powszechnej Prywatyzacji ciągle są nieznane blisko 1/3 społeczeństwa.

Korzystny wpływ powszechnej prywatyzacji na gospodarkę kraju dostrzegają głównie prywatni przedsiębiorcy oraz kadra kierownicza i inteligencja. Niekorzystny - nieco częściej niż inni: pracownicy fizyczno-umysłowi, robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy.

Ocena znaczenia PPP dla gospodarki jest związana ze stosunkiem respondenta do rządu i opinią o kierunku rozwoju sytuacji w kraju. Badani deklarujący poparcie dla obecnego rządu i optymistycznie oceniający kierunek rozwoju sytuacji w kraju częściej niż pozostali są zdania, że powszechna prywatyzacja będzie przedsięwzięciem korzystnym dla gospodarki.

Analiza danych wskazuje, że negatywne stanowisko wobec Programu Powszechnej Prywatyzacji wiąże się z niechęcią do prywatyzacji w ogóle (tab. 5).

Tabela 5

w procentach

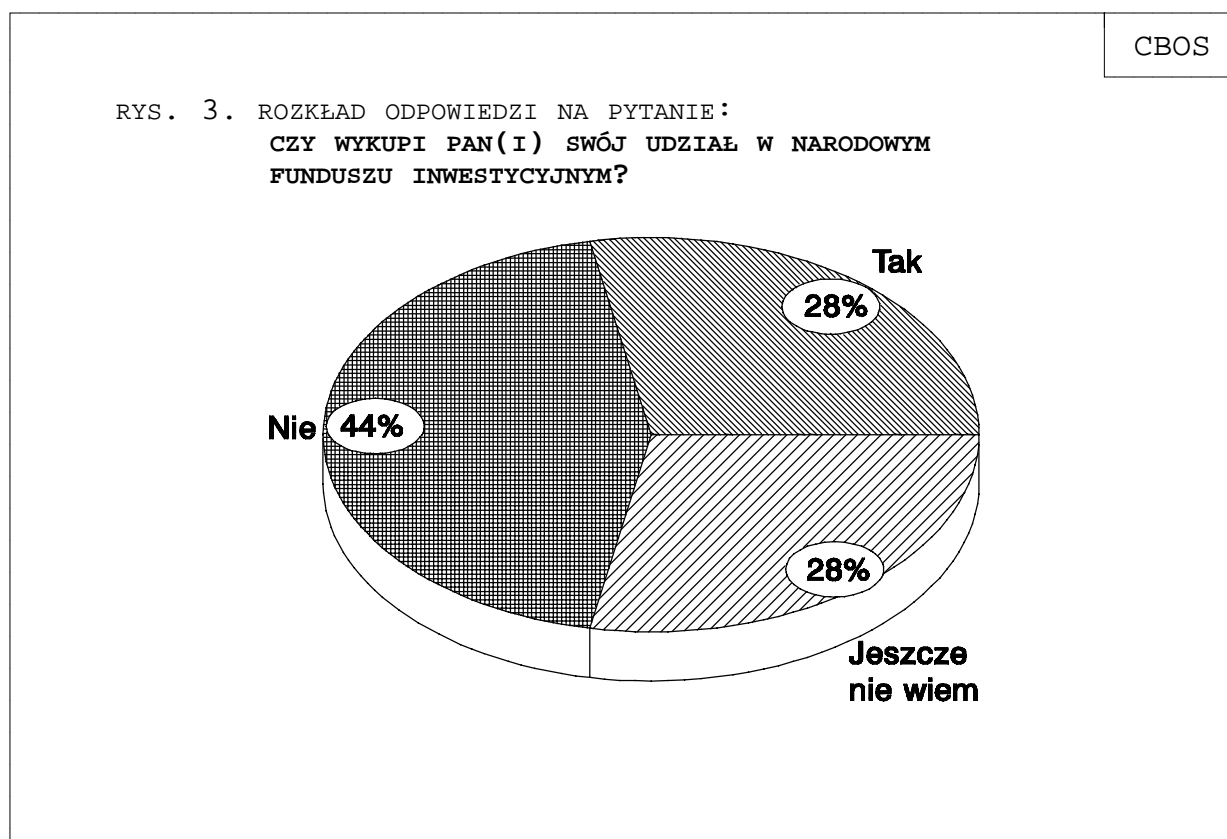
Ocena wpływu prywatyzacji na gospodarkę kraju	Ocena wpływu powszechnej prywatyzacji na gospodarkę kraju		
	korzystny	w takim samym stopniu korzystny co niekorzystny	niekorzystny
Korzystny	58	18	5
W takim samym stopniu korzystny co niekorzystny	10	56	11
Niekorzystny	6	20	46

W tabeli pominięto kategorię "trudno powiedzieć".
Zależność istotna na poziomie ≤ 0.05 .

Negatywna ocena PPP nie oznacza zatem braku akceptacji formy czy założeń tego programu, lecz jest częścią składową niekorzystnej oceny całego procesu przekształceń własnościowych.

Kto skorzysta na powszechnej prywatyzacji?

W Programie Powszechnej Prywatyzacji przewidziano, że każdy obywatel będzie mógł za niewielką opłatą nabyć udział w Narodowym Funduszu Inwestycyjnym i w ten sposób stać się posiadaczem części majątku narodowego. Respondenci zapytani, czy wykupią swój udział, w większości odpowiadali przecząco (rys. 3).

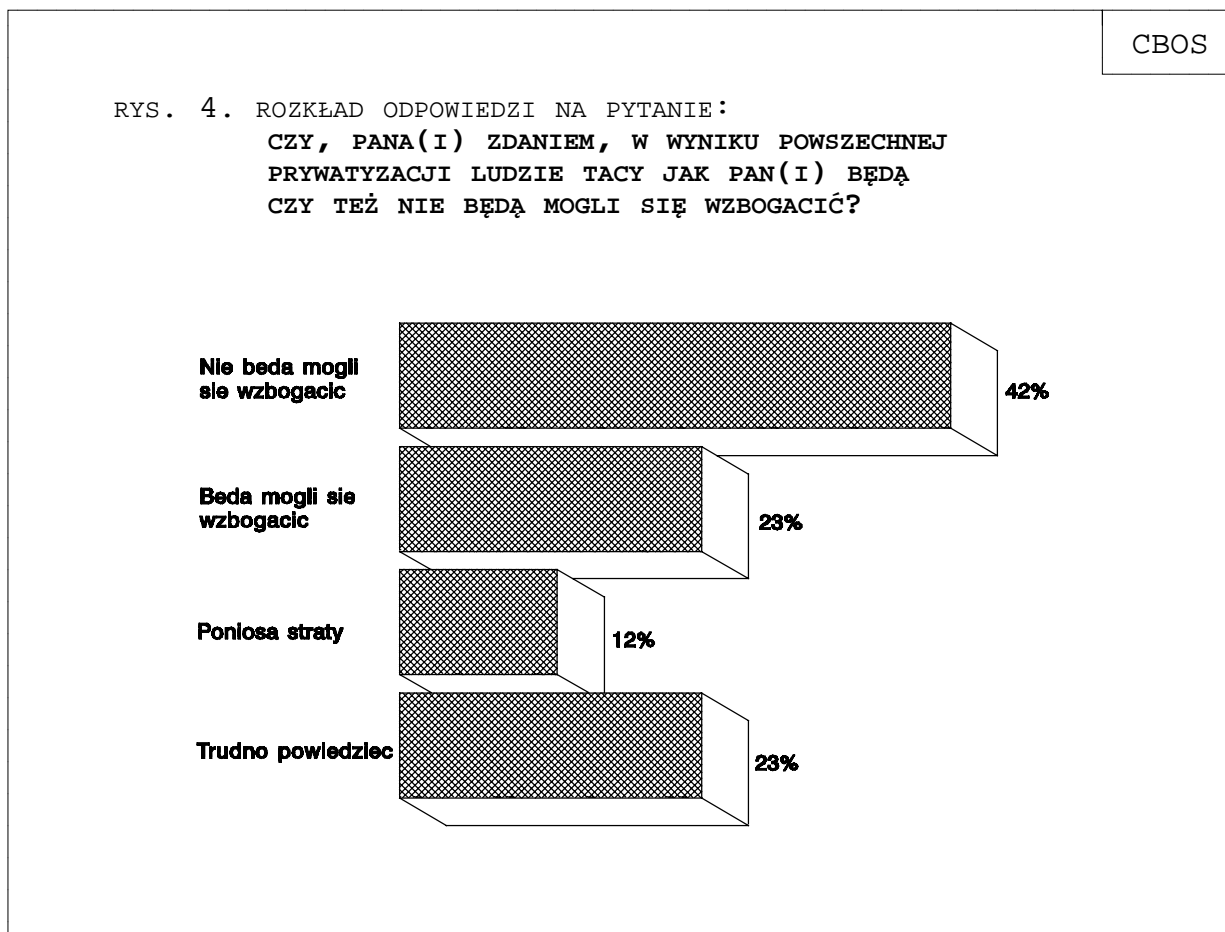

Można jednak przypuszczać, że liczba nabywców świadectw udziałowych będzie większa niż to wynika z obecnych deklaracji, gdyż prawdopodobnie udziały zakupi również część osób spośród tych, które obecnie nie podjęły jeszcze decyzji.

Nabycie udziałów w Narodowym Funduszu Inwestycyjnym deklarują przede wszystkim pracownicy umysłowi, kadra kierownicza i robotnicy wykwalifikowani, respondenci z wyższym wykształceniem oraz osoby pozytywnie oceniające swoje warunki materialne. Najmniejsze zainteresowanie wykupieniem świadectw udziałowych przejawiają robotnicy niewykwalifikowani, emeryci, respondenci z wykształceniem podstawowym oraz osoby negatywnie oceniające swoje warunki materialne. Częściej niż w innych grupach nie podjęli jeszcze decyzji - kupić czy nie kupić - prywatni przedsiębiorcy.

Chęć nabycia udziałów w Narodowym Funduszu Inwestycyjnym jest związana z oceną kierunku rozwoju sytuacji w kraju. Respondenci pozytywnie oceniający rozwój sytuacji w kraju częściej niż pozostali deklarują, że wykupią swoje udziały.

Niemal 1/4 ankietowanych jest zdania, że w wyniku powszechnej prywatyzacji ludzie tacy jak oni będą mogli się wzbogacić. Przeciwną opinię (nie wzbogacą się lub poniosą straty) prezentuje ponad połowa respondentów (rys. 4).

Opinię o możliwości wzbogacenia się częściej niż przeciętnie prezentują osoby z wyższym wykształceniem, prywatni przedsiębiorcy, kadra kierownicza, inteligencja, pracownicy umysłowi oraz uczniowie i studenci. Pogląd, że ludzie im podobni nie wzbogacą się na powszechnej prywatyzacji, wyrażają przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani, którzy również częściej niż inni są zdania, iż PPP może przynieść straty. Takie stanowisko może w dużej części wyjaśniać niechętny stosunek robotników niewykwalifikowanych do Programu Powszechnej Prywatyzacji.

Związek między deklarowaną chęcią wykupienia świadectw udziałowych a oceną możliwości odniesienia korzyści finansowych w wyniku powszechnej prywatyzacji przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6

w procentach

Czy wykupi Pan(i) udział w Narodowym Funduszu Inwestycyjnym?	Czy w wyniku PPP ludzie tacy jak Pan(i):			
	wzbogacą się	nie wzbogacą się	poniosą straty	Trudno powiedzieć
Tak	51	29	2	18
Nie	8	53	20	19
Jeszcze nie wiem	17	39	8	35

Zależność istotna na poziomie ≤ 0.05 .

Nadzieja na zyski finansowe jest istotnym, a być może podstawowym, kryterium wpływającym na decyzję o nabyciu świadectw udziałowych.

W porównaniu z wynikami uzyskanymi w maju '92 wzrosła o 6 punktów procentowych (z 17 na 23%) grupa osób uważających, że ludzie im podobni mogą wzbogacić się w wyniku powszechnej prywatyzacji. Zmianę tę można przypisać większej w ostatnich miesiącach liczbie publikacji w środkach masowego przekazu omawiających założenia PPP, a być może również korzystnej sytuacji na giełdzie papierów wartościowych.

Respondenci poproszeni o wskazanie, kto - ich zdaniem - najbardziej zyska na sprywatyzowaniu państwowych przedsiębiorstw objętych Programem Powszechnej Prywatyzacji, najczęściej wskazywali:

przedstawiciele firm zachodnich	53%
dyrekcję, wyższe kierownictwo zakładu	49%
tw. nową nomenklaturę	34%
posiadaczy udziałów, akcji	33%
tw. starą nomenklaturę	20%

Wśród grup, które najbardziej tracą na sprywatyzowaniu w wyniku powszechnej prywatyzacji państwowych zakładów pracy, najwięcej osób wymieniło:

robotników	74%
urzędników, administrację	28%
działaczy związków zawodowych	26%
członków rad pracowniczych	16%

Zdaniem przedstawicieli kadry kierowniczej w wyniku powszechnej prywatyzacji najwięcej zyskają robotnicy, dyrekcje i posiadacze udziałów (akcji), tracą zaś urzędnicy i pracownicy administracyjni. Pracownicy umysłowi, fizyczno-umysłowi i robotnicy wykwalifikowani częściej prezentują pogląd, że na powszechnej prywatyzacji zyskają przede wszystkim ci, którzy mają wysoką pozycję i wpływ na podejmowanie decyzji - dyrekcje i przedstawiciele firm zachodnich. Stracą natomiast robotnicy, pracownicy administracji i reprezentacje pracownicze (związki zawodowe i rada pracownicza).

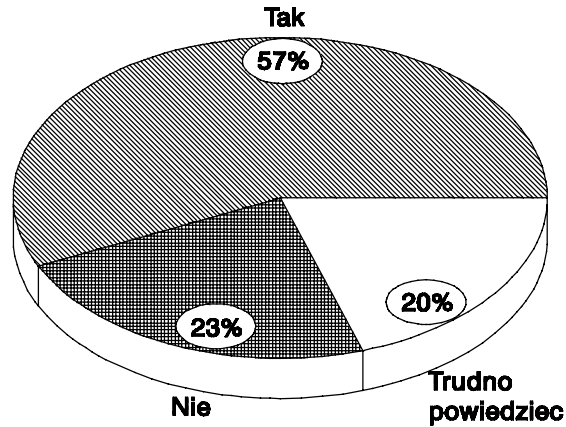
Najbardziej pesymistyczną opinię wyrażają robotnicy niewykwalifikowani - wyróżniają się bowiem spośród innych grup postrzeganiem własnej przyszłości jako bardzo niekorzystnej. Najczęściej są przekonani, że grupą, która najbardziej straci wskutek PPP, są właśnie robotnicy. Jest to zgodne z opinią prezentowaną przez robotników niewykwalifikowanych o niemożliwości wzbogacenia się dzięki powszechnej prywatyzacji i stanowić może kolejny czynnik wyjaśniający niekorzystną opinię tej grupy zawodowej o Programie Powszechnej Prywatyzacji.

Wyrażana przez 3/4 ogółu badanych opinia, że w wyniku powszechnej prywatyzacji najbardziej stracą robotnicy, a zyskają grupy zamożniejsze i mające wpływ na podejmowanie decyzji, znajduje potwierdzenie we wcześniejszych badaniach CBOS. W październiku '91 i listopadzie '92 także pytano respondentów, kto ich zdaniem najbardziej zyska, a kto straci na prywatyzacji. Wyniki obu badań są zbliżone - jako grupy mogące najwięcej stracić wskazywano robotników i przeciętnych obywateli, a jako mające możliwość odniesienia korzyści - przede wszystkim ludzi bogatych, kapitał zagraniczny oraz cwaniaków i kombinatorów. Można powiedzieć, że w świadomości społecznej prywatyzacja (czy powszechna prywatyzacja jako jeden z jej aspektów) jest przedsięwzięciem, które - nawet jeśli jest korzystne dla gospodarki kraju - nie niesie z sobą żadnych pozytywnych efektów dla przeciętnego obywatela, robotnika.

Referendum o prywatyzacji - kto za, kto przeciw

Ostatnio Komisja Krajowa "Solidarności" wystąpiła z propozycją zorganizowania referendum w sprawie prywatyzacji. Propozycja ta zyskała aprobatę ponad połowy ankietowanych; grupa osób, które uważają, że referendum nie powinno się odbyć jest dwukrotnie mniejsza (rys. 5).

RYS. 5. ROZKŁAD ODPOWIEDZI NA PYTANIE:
CZY UWAŻA PAN(I), ŻE POWSZECHNE REFERENDUM
NA TEMAT PRYWATYZACJI POWINNO SIĘ ODBYĆ CZY TEŻ NIE?

Zwolennikami powszechnego głosowania nad prywatyzacją są przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani, a przeciwnikami - najczęściej przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracownicy umysłowi.

Jak wykazują analizy, deklarowane poparcie dla projektu referendum jest związane z opinią o wpływie prywatyzacji na gospodarkę kraju. Zwolennikami referendum są przede wszystkim ci respondenci, którzy uznają prywatyzację za przedsięwzięcie niekorzystne dla gospodarki kraju. Potwierdzają to dane socjodemograficzne. Projekt powszechnego głosowania nad prywatyzacją zyskał największą akceptację wśród robotników niewykwalifikowanych, którzy - jak wspomniano wcześniej - najczęściej wyrażają przekonanie, że prywatyzacja wpłynie niekorzystnie na polską gospodarkę.

Chęć udziału w referendum, gdyby zostało zorganizowane, deklaruje 58% ankietowanych, przy czym deklaracja taka jest najczęściej zgłaszana wśród robotników niewykwalifikowanych (77%).

Nasuwa się wniosek, że propozycja referendum w sprawie prywatyzacji cieszy się poparciem przede wszystkim tej części społeczeństwa, która widzi w nim szansę zahamowania procesu przemian własnościowych. Osoby te obawiają się negatywnego wpływu tych przemian na własną sytuację. Wyniki ewentualnego powszechnego głosowania mogłyby być niekorzystne dla zwolenników przekształceń własnościowych, ponieważ udział w nim deklarują głównie grupy przeciwnie prywatyzacji. Referendum jest traktowane jako sposób wpływania na rzeczywistość przez grupy, które czują się pozbawione tego wpływu.

Opinie o prywatyzacji a deklarowane poglądy polityczne

Ocena przemian własnościowych w aspekcie ich korzyści dla gospodarki kraju jest związane z deklarowanymi poglądami politycznymi. Ponad połowa osób deklarujących poglądy prawicowe jest zdania, że prywatyzacja jest przedsięwzięciem korzystnym dla naszej gospodarki. Respondenci o poglądach lewicowych częściej są skłonni dostrzegać negatywne lub zarówno negatywne, jak i pozytywne skutki prywatyzacji (tab. 7).

Tabela 7

w procentach

Deklarowane poglądy polityczne	Czy prywatyzacja jest dla gospodarki kraju:		
	korzystna	w takim samym stopniu korzystna co niekorzystna	niekorzystna
Lewica	27	32	34
Centrum	34	40	17
Prawica	59	21	13

W tabeli pominięto kategorię "trudno powiedzieć".
Zależność istotna na poziomie ≤ 0.05 .

Program powszechnej prywatyzacji cieszy się największym poparciem respondentów deklarujących poglądy centrowe (tab. 8).

Tabela 8

w procentach

Deklarowane poglądy polityczne	Czy powszechna prywatyzacja jest dla gospodarki kraju:		
	korzystna	w takim samym stopniu korzystna co niekorzystna	niekorzystna
Lewica	18	32	29
Centrum	47	28	13
Prawica	25	46	9

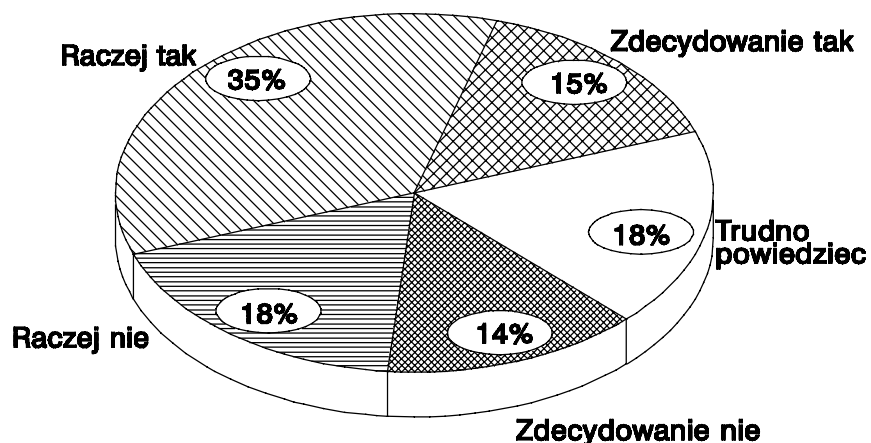
W tabeli pominięto kategorię "trudno powiedzieć".
Zależność istotna na poziomie ≤ 0.05 .

Opinie o propozycji "Sieci"

W okresie dyskusji nad PPP, po odrzuceniu przez Sejm pierwszej wersji rządowego programu powszechnej prywatyzacji, porozumienie komisji zakładowych "Solidarności" niektórych dużych zakładów przemysłowych (tzw. Sieć) wystąpiło z własnym projektem prywatyzacyjnym. Zakłada on umożliwienie każdemu obywatelowi skorzystania z niskoprocentowanego kredytu w wysokości 300 mln. zł, spłacanego przez 20 lat. Według enuncjacji autorów pomysłu, projekt ten miałby się mieścić w ramach powszechnej prywatyzacji. Nie stanowi on propozycji konkurencyjnej wobec programu rządowego, a tylko jego uzupełnienie.

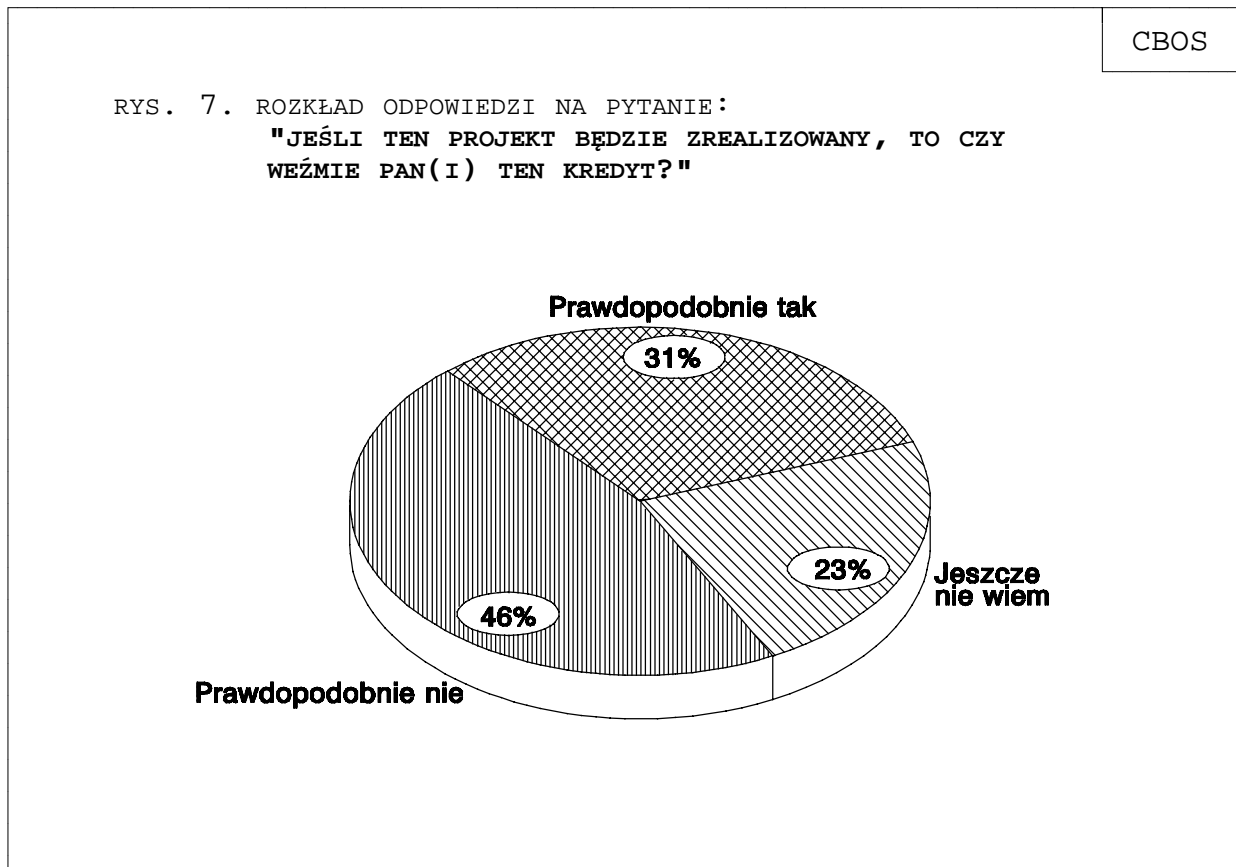
Połowa badanych aprobuje ten pomysł, podczas gdy przeciwnego zdania jest tylko co trzeci respondent (rys. 6).

RYS. 6. ROZKŁAD ODPOWIEDZI NA PYTANIE:
PRZEDSTAWICIELE "SOLIDARNOŚCI" Z DUŻYCH
PRZEDSIĘBIORSTW, TZW. SIEĆ, WYSTĄPILI Z PROPOZYCJĄ
UMOŻLIWIENIA KAŻDEMU OBYWATELOWI SKORZYSTANIA
Z NISKOOPROCENTOWANEGO KREDYTU WYSOKOŚCI 300
MILIONÓW ZŁOTYCH, KTÓRY TRZEBA BĘDZIE SPŁACAĆ
PRZEZ 20 LAT. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY JEST TO DOBRY
POMYSŁ?

Zwolennikami propozycji "Sieci" są przede wszystkim ludzie młodzi do 24 roku życia, respondenci ze średnim wykształceniem, osoby mające najniższe dochody nie przekraczające 500 tys. zł na członka rodziny. Pozytywne przyjęcie projektu przez ludzi młodych może być interpretowane na jego korzyść. Młodzi widzą w nim zapewne szanse startu życiowego, co jest zgodne z intencjami autorów pomysłu. Przychylny stosunek do "300 milionów" osób najgorzej sytuowanych może natomiast budzić obawy, że jest on wywołany nadziejami na poprawę w ten sposób warunków materialnych. Częściej niż wśród pozostałych grup aprobatę tej propozycji wyrażają też rolnicy i pracownicy fizyczno-umysłowi.

Natomiast najmniej zwolenników ma ta propozycja wśród badanych z wyższym wykształceniem. Proporcje zwolenników i przeciwników w tej grupie są niemal dokładnie odwrotne niż wśród ogółu: aprobuje ją jedna trzecia tej kategorii badanych, a 44% wyraża się krytycznie. Gdyby propozycja "Sieci" została zrealizowana i tym samym zaciągnięcie kredytu byłoby realną możliwością, skorzystałoby z niej - jak wynika z deklaracji respondentów - około 1/3 ogółu badanych (rys. 7).

Zamiar skorzystania z takiej możliwości przede wszystkim deklarowali przedstawiciele tych grup, wśród których najczęściej aprobowano pomysł "Sieci" - a więc młodzież i osoby najgorzej sytuowane oraz rolnicy. Ponadto częściej od innych zgłaszali taki zamiar prywatni przedsiębiorcy, a także osoby z wyższym wykształceniem (gotowość do skorzystania z kredytu rośnie wraz ze wzrostem wykształcenia).

Czy wprowadzenie projektu "Sieci" wpłynie pozytywnie na polską gospodarkę? Prawie dwukrotnie więcej badanych ocenia go jako korzystny dla naszej gospodarki niż jako niekorzystny. Jak wynika z porównania danych, więcej osób dopatruje się w tym projekcie korzyści dla gospodarki niż w rządowym projekcie powszechnej prywatyzacji. Równocześnie poglądy na temat projektu "300 milionów" są bardziej spolaryzowane - mniej niż w przypadku PPP jest osób dostrzegających w projekcie "Sieci" zarówno elementy korzystne, jak i niekorzystne (tab. 9).

Tabela 9

w procentach

Czy dla polskiej gospodarki [wymieniona propozycja] będzie przedsięwzięciem:	Wskazania respondentów dotyczące:	
	PPP	projektu "Sieci"
- korzystnym	26	32
- w takim samym stopniu korzystnym co niekorzystnym	30	21
- niekorzystnym	16	17
Trudno powiedzieć	28	30

Projekt zgłoszony przez "Sieć" może zawdzięczać swoje względnie dobre przyjęcie nasuwającym się skojarzeniom z "rozdawaniem" pieniędzy, a więc możliwością osobistego wzbogacenia się oraz ze spełnieniem "obietnic" składanych w czasie kampanii prezydenckiej. Dla części społeczeństwa może mieć również znaczenie, że realizacja tego projektu gwarantowałaby nieprzechodzenie majątku narodowego "w obce ręce".

Wykształcenie nie sprzyja ocenie projektu "Sieci" jako korzystnego dla gospodarki: najwięcej osób widzących w nim jedynie korzyści jest w grupie osób z wykształceniem podstawowym, najmniej - z wyższym.

Program Powszechnej Prywatyzacji budzi umiarkowany entuzjazm społeczeństwa. Jak wskazują wyniki badań, na stosunek do PPP nie tyle wpływają oceny jego założeń, co postawy wobec całego procesu prywatyzacji oraz, a może przede wszystkim, oceny powszechnej prywatyzacji z punktu widzenia spodziewanych wymiernych korzyści. Aspekt materialny jawi się bardzo silnie zwłaszcza w przypadku grup gorzej sytuowanych i mających niższy status zawodowy (robotnicy niewykwalifikowani). Oni najczęściej obawiają się, że w wyniku przemian - stracą. Można więc mówić o zaniku w społeczeństwie postawy ideologicznej na rzecz pragmatycznej oraz o braku wiary w dobre intencje państwowych ośrodków decyzyjnych. Można również postawić tezę o klasowym stosunku do prywatyzacji. Generalnie, przekształcenia własnościowe znajdują poparcie wśród najlepiej wykształconych i zamożniejszych grup społeczeństwa, natomiast przeciwne są im grupy o niższym statusie zarówno materialnym, jak i zawodowym.

ANEXS

Tabela 1. Czy Pana(i) zdaniem, zmiany w kierunku sprywatyzowania polskiej gospodarki przebiegają: (%)

	zbyt wolno	wystarczająco szybko	zbyt szybko	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	14	19	22	1077
Płeć					
Mężczyźni	53	11	19	17	476
Kobiety	40	16	19	25	601
Wiek					
do 24 lat	50	18	16	16	156
25-34	50	14	22	14	187
35-44	46	14	20	20	263
45-54	46	16	21	17	182
55-64	44	9	20	27	150
65 lat i więcej	34	12	11	43	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	43	13	21	23	403
Miasto do 20 tys.	36	18	19	27	117
od 21 do 100 tys.	50	14	15	21	197
101-500 tys.	49	15	17	19	199
501 tys. i więcej mieszk.	48	12	21	19	160
Region					
Północny	52	7	23	18	156
Zachodni	46	18	17	20	83
Środkowozachodni	43	8	32	17	156
Środkowy	48	16	16	20	199
Wschodni	44	15	16	25	117
Południowo-wschodni	39	16	21	25	169
Południowo-zachodni	46	19	9	25	197
Wysztalcenie					
Podstawowe	42	11	16	31	389
Zasadnicze zawodowe	43	19	20	18	281
Średnie	48	13	22	18	320
Wyższe	61	14	17	9	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	55	13	16	16	68
Prac. umysł. niż. szczebla	60	11	18	12	93
Pracownicy fiz. - umysł.	39	22	8	31	50
Robotnicy wykwalifikowani	50	17	22	11	118
Robotnicy niewykwalifik.	52	16	18	14	59
Rolnicy	41	14	24	21	107
Prywatni przedsiębiorcy	44	15	27	15	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	39	12	16	33	313
Uczniowie i studenci	55	11	17	17	52
Bezrobotni	38	19	24	19	114
Gospodynie domowe i inni	48	13	17	22	58
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	45	11	28	17	86
500 tys. - 999 tys.	43	16	17	24	323
1000 tys. - 1499 tys.	45	12	18	24	284
1500 tys. - 1999 tys.	45	14	18	23	179
2000 tys. i powyżej	54	13	20	13	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	46	10	21	23	453
Średnie	43	18	17	23	468
Dobre	52	16	19	13	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	50	7	20	23	62
Raz w tygodniu	46	15	17	22	647
Kilka razy w roku	40	16	24	21	293
W ogóle nie uczestniczy	55	9	15	21	75
Ocena kier. rozw. syst. w kraju					
Dobry kierunek	57	19	11	13	258
Zły kierunek	41	13	23	22	607
Trudno powiedzieć	43	11	16	29	212

Tabela 2. Czy Pana(i) zdaniem, prywatyzacja jest dla polskiej gospodarki
przedsięwzięciem:

(%)

	korzystnym	tak samo korzystnym jak nie- korzystnym	nie- korzystnym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	29	21	14	1075
Płeć					
Mężczyźni	41	27	20	12	475
Kobiety	32	30	21	16	600
Wiek					
do 24 lat	49	25	15	11	156
25-34	44	26	22	7	186
35-44	36	32	20	13	262
45-54	33	30	29	9	182
55-64	31	32	20	17	150
65 lat i więcej	21	26	18	34	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	28	30	24	18	403
Miasto do 20 tys.	30	25	23	23	116
od 21 do 100 tys.	38	33	15	14	197
101-500 tys.	45	29	20	6	198
501 tys. i więcej mieszk.	48	24	19	9	160
Region					
Północny	41	25	19	15	156
Zachodni	31	22	35	12	83
Środkowozachodni	32	36	23	10	156
Środkowy	40	31	22	7	199
Wschodni	25	24	21	30	117
Południowo-wschodni	30	29	25	16	168
Południowo-zachodni	46	29	9	15	196
Wykształcenie					
Podstawowe	27	27	24	22	388
Zasadnicze zawodowe	36	25	27	12	280
Średnie	42	35	13	9	320
Wyższe	60	27	11	3	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	58	31	9	2	68
Prac. umysł. niż. szczebla	45	36	12	7	93
Pracownicy fiz.- umysł.	38	22	26	14	50
Robotnicy wykwalifikowani	36	32	22	10	116
Robotnicy niewykwalifik.	23	38	29	10	59
Rolnicy	27	20	33	21	107
Prywatni przedsiębiorcy	66	20	10	4	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	26	30	21	23	313
Uczniowie i studenci	69	19	7	4	52
Bezrobotni	37	30	23	9	114
Gospodynie domowe i inni	31	26	25	18	58
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	34	23	22	21	86
500 tys. - 999 tys.	30	33	25	12	322
1000 tys. - 1499 tys.	35	26	21	19	283
1500 tys. - 1999 tys.	48	24	15	14	179
2000 tys. i powyżej	42	32	17	8	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	29	31	26	14	452
Średnie	36	28	20	16	467
Dobre	57	25	9	9	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	35	29	23	13	62
Raz w tygodniu	37	27	20	16	646
Kilka razy w roku	35	33	21	11	293
W ogóle nie uczestniczy	36	27	24	13	74
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	63	21	6	11	257
Zły kierunek	25	32	30	13	606
Trudno powiedzieć	36	30	13	21	212

Tabela 3. W Sejmie dyskutowany był, przedstawiony przez rząd, program powszechnej prywatyzacji. Czy interesował(a) się Pan(i) tą sprawą?

(%)

	Tak, bardzo	Tak, trochę	Nie	Nic o tym nie słyszałem	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	8	48	31	13	1	1077
Płeć						
Mężczyźni	9	50	30	10	0	476
Kobiety	6	46	31	16	1	601
Wiek						
do 24 lat	2	45	38	15	0	156
25-34	8	60	26	7	0	187
35-44	6	58	28	7	0	263
45-54	11	42	33	14	1	182
55-64	12	46	25	17	0	150
65 lat i więcej	7	25	38	28	2	139
Miejsce zamieszkania						
Wieś	5	40	37	18	0	403
Miasto do 20 tys.	11	49	27	12	1	117
od 21 do 100 tys.	8	50	31	11	1	197
101-500 tys.	9	50	28	12	1	199
501 tys. i więcej mieszk.	10	60	21	9	0	160
Region						
Północny	4	56	24	16	0	156
Zachodni	6	47	33	15	0	83
Środkowozachodni	11	54	23	12	0	156
Środkowy	9	47	32	12	0	199
Wschodni	10	46	30	13	1	117
Południowo-wschodni	6	44	39	11	1	169
Południowo-zachodni	8	41	34	15	2	197
Wykształcenie						
Podstawowe	5	34	35	26	1	389
Zasadnicze zawodowe	6	48	33	13	0	281
Średnie	9	58	29	3	0	320
Wyższe	21	68	11	0	0	87
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	17	58	23	0	2	68
Prac.umysł.niż.szczebla	10	62	23	4	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	11	51	29	9	0	50
Robotnicy wykwalifikowani	1	56	34	9	0	118
Robotnicy niewykwalifik.	3	44	34	19	0	59
Rolnicy	14	42	28	14	1	107
Prywatni przedsiębiorcy	5	80	15	0	0	37
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	9	36	33	21	1	313
Uczniowie i studenci	6	50	23	21	0	52
Bezrobotni	3	54	33	9	0	114
Gospodynie domowe i inni	3	38	40	19	0	58
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 500 tys.zł	5	42	33	20	0	86
500 tys. - 999 tys.	4	45	33	17	1	323
1000 tys. - 1499 tys.	7	45	34	14	0	284
1500 tys. - 1999 tys.	7	53	32	7	1	179
2000 tys. i powyżej	19	56	18	7	0	180
Ocena własnych war. mater.						
Złe	7	46	31	16	0	453
Średnie	8	48	32	11	1	468
Dobre	9	51	27	12	1	156
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	19	30	30	21	0	62
Raz w tygodniu	7	47	34	12	1	647
Kilka razy w roku	6	53	27	14	0	293
W ogóle nie uczestniczy	11	50	19	20	0	75
Ocena kier.rozw.syt.w kraju						
Dobry kierunek	12	51	26	11	0	258
Zły kierunek	7	47	30	15	0	607
Trudno powiedzieć	3	45	39	11	1	212

Tabela 4. Czy dla polskiej gospodarki powszechna prywatyzacja, tzn. przekazanie wszystkim chętnym udziałów w prywatyzowanych przedsiębiorstwach będzie przedsięwzięciem:

(%)

	korzystnym	tak samo korzystnym jak nie- korzystnym	nie- korzystnym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	30	16	28	1077
Płeć					
Mężczyźni	30	29	16	25	476
Kobiety	23	30	15	31	601
Wiek					
do 24 lat	34	30	14	21	156
25-34	27	34	15	24	187
35-44	27	36	13	24	263
45-54	23	29	20	27	182
55-64	29	23	21	27	150
65 lat i więcej	16	19	12	54	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	20	32	16	32	403
Miasto do 20 tys.	20	37	9	33	117
od 21 do 100 tys.	30	26	17	27	197
101-500 tys.	32	28	16	25	199
501 tys. i więcej mieszk.	36	25	19	20	160
Region					
Północny	27	27	19	27	156
Zachodni	30	29	22	19	83
Środkowozachodni	22	39	18	21	156
Środkowy	31	21	18	30	199
Wschodni	22	28	17	32	117
Południowo-wschodni	19	38	12	31	169
Południowo-zachodni	32	26	9	33	197
Wykształcenie					
Podstawowe	19	25	18	37	389
Zasadnicze zawodowe	27	29	15	29	281
Średnie	32	35	12	21	320
Wyższe	35	30	19	16	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	40	35	16	10	68
Prac. umysł. niż. szczebla	24	36	17	23	93
Pracownicy fiz. - umysł.	20	34	23	24	50
Robotnicy wykwalifikowani	24	39	10	27	118
Robotnicy niewykwalifik.	23	27	18	32	59
Rolnicy	22	32	19	27	107
Prywatni przedsiębiorcy	44	26	5	25	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	23	24	18	36	313
Uczniowie i studenci	51	27	7	15	52
Bezrobotni	27	33	12	28	114
Gospodynie domowe i inni	28	18	19	35	58
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	19	28	17	36	86
500 tys. - 999 tys.	24	32	15	29	323
1000 tys. - 1499 tys.	25	31	16	28	284
1500 tys. - 1999 tys.	33	29	11	27	179
2000 tys. i powyżej	32	25	20	23	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	21	31	18	30	453
Średnie	28	29	16	28	468
Dobre	39	26	9	26	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	19	19	39	62
Raz w tygodniu	27	31	14	28	647
Kilka razy w roku	25	30	16	29	293
W ogóle nie uczestniczy	28	25	23	25	75
Ocena kier. rozw. syt. w kraju					
Dobry kierunek	42	29	7	22	258
Zły kierunek	19	33	21	28	607
Trudno powiedzieć	29	21	12	37	212

Tabela 5. Jeśli Sejm przyjmie proponowany przez rząd program powszechnej prywatyzacji, to każdy będzie mógł kupić za stosunkowo niewielką opłatą udział w Narodowym Funduszu Inwestycyjnym. Czy skorzysta Pan(i) z tej możliwości? (%)

	Tak	Nie	Jeszcze nie wiem	Liczba osób
Ogółem	28	44	28	1073
Płeć				
Mężczyźni	33	41	26	475
Kobiety	24	46	30	598
Wiek				
do 24 lat	35	37	27	154
25-34	24	38	38	187
35-44	38	30	32	262
45-54	30	43	26	182
55-64	20	62	18	150
65 lat i więcej	12	66	22	138
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	44	30	400
Miasto do 20 tys.	25	36	39	117
od 21 do 100 tys.	30	37	33	196
101-500 tys.	24	54	22	199
501 tys.i więcej mieszk.	35	45	19	160
Region				
Północny	29	43	27	155
Zachodni	29	55	16	83
Środkowozachodni	28	37	35	156
Środkowy	27	47	25	199
Wschodni	24	41	36	116
Południowo-wschodni	31	39	30	169
Południowo-zachodni	27	47	26	195
Wykształcenie				
Podstawowe	21	55	24	385
Zasadnicze zawodowe	31	41	29	281
Średnie	29	36	35	320
Wyższe	43	31	26	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	35	34	31	68
Prac.umysł.niż.szczebla	49	31	20	93
Pracownicy fiz.- umysł.	23	44	34	50
Robotnicy wykwalifikowani	35	35	29	118
Robotnicy niewykwalifik.	29	53	18	59
Rolnicy	27	34	39	106
Prywatni przedsiębiorcy	21	21	58	37
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	19	61	20	312
Uczniowie i studenci	29	29	42	52
Bezrobotni	27	41	32	113
Gospodynie domowe i inni	35	42	23	58
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł.	34	36	29	86
500 tys. - 999 tys.	26	44	31	322
1000 tys. - 1499 tys.	24	45	30	281
1500 tys. - 1999 tys.	28	44	27	179
2000 tys. i powyżej	35	45	20	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	26	50	25	453
Średnie	29	41	31	468
Dobre	34	34	32	152
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	63	18	62
Raz w tygodniu	31	39	30	644
Kilka razy w roku	24	47	28	292
W ogóle nie uczestniczy	24	57	19	75
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	36	34	29	256
Zły kierunek	25	50	26	606
Trudno powiedzieć	28	38	34	211

Tabela 6. Czy Pana(i) zdaniem, w wyniku powszechnej prywatyzacji ludzie tacy jak Pan(i):

(%)

	wzbogacą się	nie wzbogacą się	poniosą straty	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	42	12	23	1076
Płeć					
Mężczyźni	25	43	13	19	476
Kobiety	21	41	11	27	600
Wiek					
do 24 lat	28	40	6	25	156
25-34	30	43	10	17	187
35-44	30	39	11	20	263
45-54	20	47	18	16	182
55-64	12	44	11	33	150
65 lat i więcej	9	41	17	34	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	40	12	29	403
Miasto do 20 tys.	21	41	16	22	117
od 21 do 100 tys.	24	39	15	21	196
101-500 tys.	25	47	9	19	199
501 tys. i więcej mieszk.	27	47	9	17	160
Region					
Północny	27	40	9	24	155
Zachodni	28	35	23	14	83
Środkowozachodni	30	41	10	19	156
Środkowy	17	55	10	19	199
Wschodni	22	39	9	31	117
Południowo-wschodni	19	36	16	29	169
Południowo-zachodni	21	43	10	25	197
Wykształcenie					
Podstawowe	12	44	15	29	388
Zasadnicze zawodowe	27	41	13	19	281
Średnie	26	43	9	23	320
Wyższe	45	36	6	13	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	34	44	7	16	68
Prac. umysł. niż. szczebla	32	35	11	21	93
Pracownicy fiz. - umysł.	18	37	11	33	50
Robotnicy wykwalifikowani	27	50	9	15	118
Robotnicy niewykwalifik.	16	56	20	8	59
Rolnicy	22	36	10	32	107
Prywatni przedsiębiorcy	45	31	8	15	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	14	43	15	29	313
Uczniowie i studenci	42	22	9	26	52
Bezrobotni	20	52	12	16	114
Gospodynie domowe i inni	18	46	10	26	58
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	21	40	8	30	86
500 tys. - 999 tys.	16	49	13	22	323
1000 tys. - 1499 tys.	23	39	13	25	284
1500 tys. - 1999 tys.	27	39	14	20	179
2000 tys. i powyżej	31	40	6	23	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	45	16	21	452
Średnie	26	41	11	22	468
Dobre	26	38	4	32	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	25	27	29	20	62
Raz w tygodniu	25	41	10	24	646
Kilka razy w roku	18	46	13	22	293
W ogóle nie uczestniczy	20	51	10	19	75
Ocena kier. rozw. syst. w kraju					
Dobry kierunek	34	37	5	24	258
Zły kierunek	19	45	17	20	607
Trudno powiedzieć	21	42	6	32	212

Tabela 7. Komisja Krajowa Solidarności wystąpiła z propozycją odbycia powszechnego referendum na temat prywatyzacji. Czy uważa Pan(i), że takie referendum powinno się odbyć czy też nie? (%)

	Powinno	Nie powinno	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	57	23	19	1077
Płeć				
Mężczyźni	58	25	17	476
Kobiety	57	22	21	601
Wiek				
do 24 lat	55	28	17	156
25-34	63	22	14	187
35-44	60	26	14	263
45-54	61	25	14	182
55-64	61	16	23	150
65 lat i więcej	40	18	43	139
Miejsce zamieszkania				
Wieś	57	20	24	403
Miasto do 20 tys.	51	22	27	117
od 21 do 100 tys.	56	25	19	197
101-500 tys.	56	28	16	199
501 tys.i więcej mieszk.	67	24	9	160
Region				
Północny	59	20	21	156
Zachodni	62	19	19	83
Środkowozachodni	63	25	13	156
Środkowy	64	18	18	199
Wschodni	63	23	15	117
Południowo-wschodni	52	28	21	169
Południowo-zachodni	45	27	27	197
Wykształcenie				
Podstawowe	53	18	29	389
Zasadnicze zawodowe	63	17	20	281
Średnie	63	26	11	320
Wyższe	42	52	6	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	47	46	7	68
Prac.umysł.niż.szczebła	48	41	11	93
Pracownicy fiz.- umysł.	63	22	16	50
Robotnicy wykwalifikowani	72	17	12	118
Robotnicy niewykwalifik.	77	10	13	59
Rolnicy	63	20	17	107
Prywatni przedsiębiorcy	65	23	12	37
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	52	18	30	313
Uczniowie i studenci	54	30	17	52
Bezrobotni	58	16	26	114
Gospodynie domowe i inni	51	36	13	58
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	67	15	18	86
500 tys. - 999 tys.	58	21	21	323
1000 tys. - 1499 tys.	58	18	24	284
1500 tys. - 1999 tys.	48	36	16	179
2000 tys. i powyżej	64	27	9	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	57	21	22	453
Średnie	59	22	18	468
Dobre	54	32	14	156
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	53	25	21	62
Raz w tygodniu	56	26	19	647
Kilka razy w roku	60	18	22	293
W ogóle nie uczestniczy	65	21	13	75
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	51	35	14	258
Zły kierunek	64	19	17	607
Trudno powiedzieć	48	20	32	212

Tabela 8. Czy wziął(ę)by Pan(i) udział w tym referendum, gdyby zostało zorganizowane, czy też nie?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	58	27	15	1077
Płeć				
Mężczyźni	59	25	16	476
Kobiety	58	29	14	601
Wiek				
do 24 lat	55	27	18	156
25-34	62	22	16	187
35-44	69	19	12	263
45-54	62	27	11	182
55-64	57	31	12	150
65 lat i więcej	34	43	23	139
Miejsce zamieszkania				
Wieś	53	30	17	403
Miasto do 20 tys.	63	25	12	117
od 21 do 100 tys.	55	27	18	197
101-500 tys.	57	27	17	199
501 tys.i więcej mieszk.	72	21	7	160
Region				
Północny	59	30	11	156
Zachodni	66	17	17	83
Środkowozachodni	68	23	9	156
Środkowy	60	27	12	199
Wschodni	56	27	17	117
Południowo-wschodni	57	28	15	169
Południowo-zachodni	47	30	23	197
Wykształcenie				
Podstawowe	47	34	19	389
Zasadnicze zawodowe	59	26	16	281
Średnie	67	22	11	320
Wyższe	75	17	8	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	63	17	20	68
Prac.umyśl.niż.szczebła	75	17	8	93
Pracownicy fiz.- umyśl.	55	29	17	50
Robotnicy wykwalifikowani	64	23	13	118
Robotnicy niewykwalifik.	76	12	12	59
Rolnicy	59	28	13	107
Prywatni przedsiębiorcy	67	15	18	37
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	49	34	17	313
Uczniowie i studenci	53	29	18	52
Bezrobotni	56	24	20	114
Gospodynie domowe i inni	58	37	5	58
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	65	24	11	86
500 tys. - 999 tys.	54	28	18	323
1000 tys. - 1499 tys.	57	27	17	284
1500 tys. - 1999 tys.	63	23	14	179
2000 tys. i powyżej	65	27	9	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	56	28	16	453
Średnie	62	25	13	468
Dobre	54	28	18	156
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	46	37	17	62
Raz w tygodniu	58	27	15	647
Kilka razy w roku	59	26	15	293
W ogóle nie uczestniczy	67	22	11	75
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	63	25	12	258
Zły kierunek	59	27	14	607
Trudno powiedzieć	51	28	21	212

Tabela 9. Przedstawiciele "Solidarności" dużych przedsiębiorstw (tzw.Sieć) wystąpili z propozycją umożliwienia każdemu obywatelowi skorzystania z niskooprocentowanego kredytu w wysokości 300 mln. złotych, który trzeba będzie spłacać przez 20 lat. Jak Pan(i) sądzi, czy jest to dobry pomysł? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	50	32	18	1075
Płeć				
Mężczyźni	49	37	15	476
Kobiety	50	28	21	599
Wiek				
do 24 lat	68	21	11	156
25-34	45	40	15	187
35-44	48	34	18	263
45-54	43	39	18	182
55-64	54	31	16	150
65 lat i więcej	41	23	37	137
Miejsce zamieszkania				
Wieś	51	29	20	400
Miasto do 20 tys.	46	35	19	117
od 21 do 100 tys.	51	31	18	197
101-500 tys.	43	39	19	199
501 tys.i więcej mieszk.	54	32	13	160
Region				
Północny	56	24	20	156
Zachodni	45	35	21	83
Środkowozachodni	48	40	12	156
Środkowy	49	33	18	198
Wschodni	65	22	13	117
Południowo-wschodni	48	29	23	169
Południowo-zachodni	40	39	20	197
Wykształcenie				
Podstawowe	50	23	27	386
Zasadnicze zawodowe	49	39	12	281
Średnie	54	33	13	320
Wyższe	35	44	20	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	47	40	14	68
Prac.umysł.niż.szczębla	49	28	23	93
Pracownicy fiz.- umysł.	59	28	12	50
Robotnicy wykwalifikowani	52	36	12	118
Robotnicy niewykwalifik.	43	46	11	59
Rolnicy	59	24	17	107
Prywatni przedsiębiorcy	51	27	22	37
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	46	29	25	311
Uczniowie i studenci	61	21	18	52
Bezrobotni	41	42	16	114
Gospodynie domowe i inni	49	41	10	58
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	63	18	19	86
500 tys. - 999 tys.	49	36	15	323
1000 tys. - 1499 tys.	50	29	21	284
1500 tys. - 1999 tys.	52	32	17	179
2000 tys. i powyżej	46	35	19	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	49	31	20	453
Średnie	48	33	18	466
Dobre	55	30	15	156
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	58	22	20	62
Raz w tygodniu	51	29	20	647
Kilka razy w roku	46	39	15	291
W ogóle nie uczestniczy	42	41	18	75
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	53	30	17	258
Zły kierunek	49	33	17	605
Trudno powiedzieć	46	32	22	212

Tabela 10. Gdyby projekt " Sieci " został zrealizowany, to czy, Pana(i) zdaniem, będzie to dla polskiej gospodarki przedsięwzięcie:
(%)

	korzystne	tak samo korzystne jak nie- korzystne	nie- korzystne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	20	17	31	1075
Płeć					
Mężczyźni	31	22	20	27	476
Kobiety	33	19	15	33	599
Wiek					
do 24 lat	48	24	9	18	156
25-34	27	25	24	25	187
35-44	28	21	18	34	263
45-54	33	22	19	26	182
55-64	35	12	21	31	150
65 lat i więcej	24	15	9	52	137
Miejsce zamieszkania					
Wieś	34	21	15	30	400
Miasto do 20 tys.	29	17	20	34	117
od 21 do 100 tys.	31	23	17	29	197
101-500 tys.	32	25	15	28	199
501 tys.i więcej mieszk.	29	14	22	35	160
Region					
Północny	39	21	12	28	156
Zachodni	33	21	18	29	82
Środkowozachodni	26	22	29	23	156
Środkowy	34	13	18	35	198
Wschodni	41	24	11	25	117
Południowo-wschodni	31	23	18	27	169
Południowo-zachodni	24	21	15	40	197
Wykształcenie					
Podstawowe	36	17	12	35	386
Zasadnicze zawodowe	30	22	15	32	281
Średnie	32	19	24	25	320
Wyższe	21	33	20	26	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	32	36	20	12	68
Prac.umysł.niż.szczebła	26	17	22	35	93
Pracownicy fiz.- umysł.	32	21	15	31	50
Robotnicy wykwalifikowani	30	30	16	24	118
Robotnicy niewykwalifik.	32	35	14	19	59
Rolnicy	47	11	15	27	107
Prywatni przedsiębiorcy	25	27	15	34	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	32	12	18	38	311
Uczniowie i studenci	46	21	18	15	52
Bezrobotni	24	23	17	36	114
Gospodynie domowe i inni	30	25	15	31	58
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	51	14	14	21	86
500 tys. - 999 tys.	32	19	17	32	323
1000 tys. - 1499 tys.	32	20	15	33	284
1500 tys. - 1999 tys.	32	22	16	30	179
2000 tys. i powyżej	25	27	20	28	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	31	16	20	33	453
Średnie	32	24	14	30	466
Dobre	35	21	17	26	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	45	21	11	23	62
Raz w tygodniu	33	22	15	31	647
Kilka razy w roku	30	17	20	34	291
W ogóle nie uczestniczy	25	23	28	24	75
Ocena kier.rozww.syt.w kraju					
Dobry kierunek	39	19	16	26	258
Zły kierunek	30	21	21	28	605
Trudno powiedzieć	31	20	7	42	212

Tabela 11. Jeśli projekt " Sieci " będzie realizowany, to czy weźmie Pan(i) ten kredyt?

(%)

	Prawdopodobnie tak	Prawdopodobnie nie	Jeszcze nie wiem	Liczba osób
Ogółem	31	46	23	1074
Płeć				
Mężczyźni	33	45	22	475
Kobiety	28	47	24	599
Wiek				
do 24 lat	44	32	24	154
25-34	33	38	30	187
35-44	39	37	24	263
45-54	29	47	24	182
55-64	20	63	17	150
65 lat i więcej	9	73	18	138
Miejsce zamieszkania				
Wieś	31	46	23	400
Miasto do 20 tys.	26	51	23	117
od 21 do 100 tys.	32	44	24	197
101-500 tys.	24	53	23	199
501 tys.i więcej mieszk.	38	39	24	160
Region				
Północny	36	41	23	156
Zachodni	31	51	19	83
Środkowozachodni	30	45	25	156
Środkowy	24	48	28	198
Wschodni	40	31	29	117
Południowo-wschodni	37	45	17	168
Południowo-zachodni	21	59	20	197
Wykształcenie				
Podstawowe	27	53	20	386
Zasadnicze zawodowe	32	44	24	281
Średnie	32	44	24	320
Wyższe	36	32	32	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	41	24	68
Prac. umysł. niż. szczebla	41	27	32	93
Pracownicy fiz. - umysł.	34	35	30	50
Robotnicy wykwalifikowani	34	39	27	118
Robotnicy niewykwalifik.	32	51	17	59
Rolnicy	40	39	21	106
Prywatni przedsiębiorcy	47	29	24	37
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	18	64	18	312
Uczniowie i studenci	38	23	39	52
Bezrobotni	32	48	20	114
Gospodynie domowe i inni	32	41	27	58
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	50	33	17	86
500 tys. - 999 tys.	30	45	25	323
1000 tys. - 1499 tys.	28	51	21	283
1500 tys. - 1999 tys.	32	48	20	178
2000 tys. i powyżej	28	44	28	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	33	47	20	453
Średnie	29	46	25	467
Dobre	26	48	26	155
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	51	21	62
Raz w tygodniu	32	45	24	644
Kilka razy w roku	29	49	22	293
W ogóle nie uczestniczy	30	44	26	75
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	33	48	20	257
Zły kierunek	31	46	23	607
Trudno powiedzieć	26	45	29	211